

Създаване на европейски ядрен енергиен клъстър

**Защо е необходимо да инвестираме в
европейски ядрени енергийни
мощности?**

Цветелина Пенкова

25.01.2024 г.

Защо ни трябва европейски ядрен клъстер?

- COVID-19 → прекъсване/ забавяне на веригата за доставки
- Война в Украйна → енергийна криза
- Нарастваща ескалация в Близкия изток и в региона на Червено море → ...

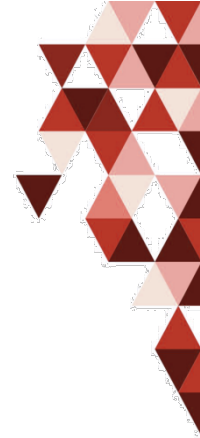
Необходимост от „стратегическа автономия“

- Производство и съхранение на енергията с европейски технологии
- Мобилизация на налични местни суровини , ресурси и човешки капитал

Ключови елементи в Европейската политика за ядрена енергия

Проядрен алианс: Франция, България, Хърватска, Чехия, Финландия, Нидерландия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Белгия, Италия

Опозиционен блок: "Приятелите на ВЕИ" - Австрия, Естония, Испания, Дания, Ирландия, Люксембург, Португалия, Латвия, Литва, Германия

Въздействие върху изготвянето на политиките на ЕС

Сложни преговори между държавите членки по ключови законодателства за енергийната политика на ЕС:

- Директивата за възобновяема енергия
- Реформите на пазара на електроенергия
- Законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии (NZIA)

Предизвикателства при финансирането на ядрената енергия

Липса на значимо финансиране от ЕС за ядрената енергия

- Насочено предимно в програми за безопасност и извеждане от експлоатация
- Липса на ядрената енергия в плана RePowerEU
- Необходимост от увеличаване на подкрепата

Приоритети на Европейския парламент:

- Капиталът ще бъде по-лесно достъпен (след приемането на Делегирания акт за таксономията)
- Човешкият капитал изисква допълнителни и целенасочени инвестиции, за да формираме и разчитаме на европейски специалисти!

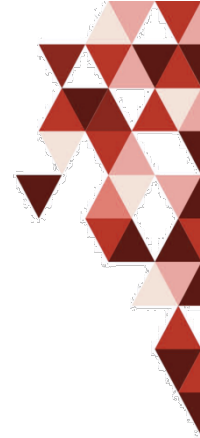
Table 1: Current EU funding mechanisms for nuclear energy

Program	Category	Allocation	Period ▲
Total Allocation		€2.307 billion	
Horizon Europe	Research: Fusion energy	€583 million	2021-2025
Horizon Europe	Research: Nuclear fission and radiation protection	€266 million	2021-2025
Horizon Europe	Research: Joint Research Center	€532 million	2021-2025
European Instrument for International Nuclear Safety Cooperation	Safety (third-country partnerships)	€300 million	2021-2027
Nuclear Safety and Decommissioning	Decommissioning (in EU)	€626 million	2021-2027

Sources: European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, "Horizon Europe, Budget: Horizon Europe-the Most Ambitious EU Research & Innovation Programme ever," Office of the European Union, 2021, 3, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/202859>; "Annex: European Instrument for International Nuclear Safety Cooperation, Multi-annual Indicative Programme 2021-2027," September 2022, 2, 12, https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2022-09/insc-mip-2021-2027_en.pdf; and "About the Program," Nuclear Safety and Decommissioning, accessed July 31, 2022, https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/nuclear-safety-and-decommissioning_en.

Законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии (NZIA)

- Включихме съществуващите и изследователските ядрени технологии в обхвата на NZIA
 - ✓ Убедихме почти всички политически партии и държави членки, че ядрената енергетика е неизменна част от net-zero технологиите
- Производството на тези технологии в ЕС ще се насърчава с допълнително финансиране и улеснени административни процедури
- NZIA определя мерки, за да гарантира, че ЕС ще разполага с достатъчно специалисти в областта на приложните и инженерни науки

Малки модулни реактори (ММР)

Начало на европейската законодателна рамка за ММР

- Безопасност
- Употреба/ приложение
- Първа резолюция на Европейския парламент

Какво предстои?

- Разработка на цялостна стратегия за **внедряването** на ММР в ЕС, спрямо специфичните нужди в различните региони и сектори
- Лидерството на ЕС в **глобалната надпревара** за пазар на ММР?
- Надеждно производство на ММР в ЕС чрез гарантиране на стабилна и **автономна верига на доставки**

Препоръки

- ✓ Обновяване на **Плана за промишленост** в контекста на Зеления пакт
- ✓ Увеличаване на усилията за изследвания и управление на **ядрените отпадъци**
- ✓ По-дълбока **интеграция** на европейските пазари на електроенергия
- ✓ Инвестиции в задържането и формиране на **европейски ядрени специалисти**

Благодаря за вниманието!